

**El millor mestre,
el temps; la millor
ciència, la paciència!**

**Fent i desfent es
fa l'aprenent.**

Per *escola* entenem el lloc on s'ensenya o es comuniquen coneixements. Quan diem que algú *forma* o *fa escola* ens referim al fet que aquesta persona té seguidors o deixebles. Si falteu a escola, voldrà dir que *heu fet campana, fugina, llobada, rodó, toris, fotja* o *safrà*, és a dir, voldrà dir que no hi heu anat.

Diuen que «*Sempre plou quan no hi ha escola*», és a dir, que les coses bones que l'atzar ens porta, moltes vegades venen inoportunament, quan no podem aprofitar-les.

I si sou extremament pacient us diran que *teniu més paciència que un mestre d'escola, que un sant o que Job*.

No tothom ha tingut l'oportunitat d'*aprendre de lletra*, però a vegades ha ensenyat molt l'*escola del món*, és a dir, allò que fa aprendre, especialment per experiència. I és que *cada dia se n'aprèn una de nova!*

Especial educació

Fons: DIEC2, DSFF, OPTIMOT, TERMCAT

A poc a poc i bona lletra!

Amb la lentitud necessària perquè una cosa surti bé.

Aprendre la lliçó

Treure lliçó o prendre model d'algú o d'alguna cosa.

De cor, de memòria

Conèixer perfectament.

Fer el compte de la vella

Fer comptes rudimentàriament, reflexivament.

Ser gat vell, saber-la llarga

Persona de molta experiència, que sap tots els trucs, que difícilment hom pot enganyar.

Mestre sentències

Es diu, en sentit irònic, de la persona que pontifica sense tenir un coneixement real de les coses.

Parlar com un llibre

Parlar molt bé, amb molta raó o en forma molt bella. Parlar doctament.

Saber més que el cul de mestre Pere

Es diu humorísticament per dir d'algú que és molt sabut o saberut.

Saber més que el llibre de les set sivelles

Saber molt. Ser experimentat.

Saber-ne un niu

Saber-ne molt.

Ser un mestretites, ser un setciències

Persona que presumeix de saber molt.

Tenir fusta de, tenir vena de

Ser de natural o tenir qualitats o capacitats per a alguna cosa. *Té fusta de pintor. Té vena de música.*

Tenir les orelles a cal ferrer

No sentir o fingir no sentir allò que li diuen. *Has d'escoltar més. Sempre tens les orelles a cal ferrer.*

Tenir una cosa a la punta de la llengua

Estar a punt de dir-la.

Fer campana o faltar a escola

Diu Joan Amades que la frase té origen en aquells temps en què encara no hi havia escoles públiques i la mainada anaven a aprendre a la rectoria i, per tant, eren alhora deixebles i escolans, nom aquest darrer, que també té origen en l'escola exercida per capellans i a la rectoria, i enclou el doble sentit del deixeble i ajudant de l'església. En aquell temps, el noi que mancava a classe era castigat a tocar la campana per anunciar les funcions religioses que havien de celebrar-se el dia o els dies següents, segons la importància del càstig que li volien donar. Aquesta feina, pròpia d'un home i no d'un infant, resultava pesada per a aquest i constituïa un veritable càstig. En alguns indrets es diu *fer rodó*, al·ludint així mateix al rotillo de campanes.

Font: Refranyer català comentat de Joan Amades

És correcte xuleta en català?

En català, no hi ha un equivalent exacte per a la forma castellana *chuleta*, els apunts breus que es duen d'amagat a un examen. Ara bé, col·loquialment, es fa servir la forma adaptada *xuleta*. Si el context ho permet,

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **córrer la Seca, la Meca i la vall d'Andorra**? La resposta correcta era la **1. Anar d'un lloc a l'altre, fer grans viatges**. La guanyadora ha estat Carme Compte, educadora de l'Escola Can Vila.

Ara preguntem què vol dir **tenir-hi la mà trencada**?

1. *Estar impedit d'obrar.*
2. *Tenir molta habilitat i pràctica.*
3. *Ésser una persona malgastadora.*
4. *Haver fet guanys il·lícits en un afer.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpl.cata. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà de premi la **Dona d'Aigua** Vestit de Paraules, model exclusiu de *L'Estenedor*.

també es pot traduir pel verb copiar: *Està suspès perquè l'han enxampat copiant.*

Com es diu *carpesano en català?

Per designar el parell de cobertes, generalment de cartó o plàstic i unides per un costat, entre les quals es guarden papers, documents, dibuixos, etc., i que normalment porten anelles, la denominació adequada en català és *carpeta d'anelles*. Les formes *carpesano* i *carpesaro* no són correctes.

Webs

- **Cartell El material escolar.** Ajuntament de Montcada i Reixac / Generalitat de Catalunya.
- **L'educació a Mollet. Una visió de 150 anys (1845-1995).** XXI Jornades del Centre d'Estudis Molletans.
- **Diccionari d'educació.** Diccionaris en línia del TERMCAT.

Ajuntament de Mollet del Vallès

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA